

Rebecca West agafa el bisturí

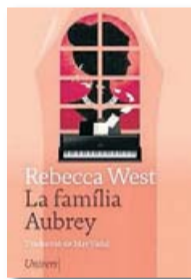

GETTY

com una melodia agradable: hi ha la manca de talent de Cordelia, un assassinat que esquitxa la família, els deutes del pare, les classes de música, un intent de suïcidi, una casa ocupada per un poltergeist. A vegades enyorem que hi hagi una trama més contundent, però West engreixa i engrandeix la novel·la amb càpsules de pensament concretat i comentaris sobre la situació sociopolítica de l'època (som a principis del segle XX, abans de la Primera Guerra Mundial) i sobre la psicologia humana en general. La seva gràcia rau en trets molt anglesos: el retrat d'una família d'artistes britànics excèntrics, la intel·ligència de la prosa i un humor que iguala els assumptes més seriosos i els més banals –en la tradició que va de les comèdies de Shakespeare a Jonathan Swift o Jane Austen.

L'estil, per exemple: West construeix frases concises i analítiques i metàfores que posen de molt bon humor. Per exemple, de la dona de l'alcalde diu que "feia la impressió que era una persona apàtica, era com si veiéssim una vaca córrer molt de pressa". O quan el petit Richard Quin veu els regals de Nadal i no pot obrir-los, perquè està "massa alterat davant la perspectiva del plaer absolut amuntegant-se sobre més plaer absolut".

Shakespeare hi apareix constantment, i la novel·la podria considerar-se shakespeariana no tant en el sentit catàrtic (hi ha massa ironia per prendre's les tragèdies seriosament), sinó en el sentit que els personatges analitzen i treuen conclusions morals de moltes situacions. Davant d'una escena en què una dona s'està enganyant a si mateixa per conservar l'esperança, el pare es meravella dels mecanismes de la seva ment i afegeix, contundent: "Un pensament que és digne d'anomenar-se pensament no té pietat de si mateix; aquesta és la demostració esfereïdora de la qualitat que li correspon". Aquesta mescla d'observacions sòbries, crues i analítiques i d'humor anglès és un dels punts forts de la novel·la i de Rebecca West: esperem llegir-la més. ♦♦

LA FAMÍLIA AUBREY
REBECCA WEST
UNIVERS / SEIX BARRAL
TRADUCCIÓ DE MAR VIDAL
476 PÀG. / 22 €

IRENE PUJADAS

Diuen que l'humor és una de les grans estratègies de defensa dels anglesos. No ho és menys en el cas de Rebecca West i les

peripècies de la família Aubrey, que ara recupera Univers amb una magnífica traducció de Mar Vidal. Escriptora i periodista, sufragista i feminista, dama de l'Imperi Britànic: en realitat es deia Cecily Isabel Fairfield, però va canviar-se el nom a Rebecca West en homenatge a l'heroïna de Rosmersholm, de Henrik Ibsen. La Rebecca West d'aquesta obra de teatre es troba en una disjuntiva moral: està enamorada del marit de la seva amiga Beata, a qui va instigar en part a suïcidar-se, però la culpa la corroeix. Podria haver inspirat un altre clàssic anglès: la Rebecca de Daphne du Maurier.

En tot cas, *La família Aubrey* presenta un joc d'escenes molt menys tràgic, lleuger però astut, inspirat en

la infància i l'adolescència de la mateixa autora. El pare és un penques i un geni, potser el personatge més clíxe i difús de tots, un escriptor magnífic que frueix malgastant diners i fa patir de valent la seva dona, que va deixar la carrera de pianista per cuidar les quatre criatures. Les quatre criatures són Cordelia, la gran i la responsable, una violinista aficionada però sense talent, diligentment menyspreada per la Mary i la Rose, les bessones del mig i bones músics; i el petit és en Richard Quin, innocent i lluminós. Precisament la Rose és la narradora de la novel·la, i la narra quan ja és gran. Parla amb la suficiència i l'agudes d'una dona britànica molt ben llegida i la seva mirada sobre tot el que passa dona pes, cos i valor a l'obra. Tota ella intel·ligència i perspicàcia, és l'*alter ego* de West.

Publicada originalment l'any 1956 amb el títol *The fountain overflows*, es tracta d'una novel·lariu que narra les aventures i desventures d'aquesta família. Arrenca lentament i avança

OBRO FIL

MARINA ESPASA

Els polítics i els llibres

Ja comença a fer temps que a les taules de novetats de no-ficció a les llibreries s'acumulen piles de biografies de polítics de menys de quaranta anys, memòries apresades de moments històrics, contes escrits entre reixes i anàlisis més o menys encertades, més o menys verinoses i més o menys parcials sobre el període històric felicitament batejat com a Procés. Vam devorar amb interès les vicissituds de les urnes, n'hem vist les fotos més espectaculars del dret i del revés, sabem de què eren tots els canapès que es van servir a Palau entre l'1 i el 27 d'octubre del 2017, sentim empatia pels qui han decidit baixar del tren i prendre-s'ho tot més amb calma, però estem una mica cansats de no trobar ni un sol llibre sobre mecànica quàntica o sobre la vida dels ornitorincs (el que sigui!) quan ens allunyem de la ficció per buscar assaig. I no sembla que les editorials es plantegin deixar de fabricar aquesta mena de llibres, perquè es venen, i es venen a tot drap. Potser és més interessant preguntar-nos si hi ha una altra manera de fer que la política s'infiltri en els llibres, de fer autèntics llibres polítics.

NOVEL·LA DOCUMENTAL

Ho pensava aquests dies mentre llegia *Guillem*, la novel·la amb la qual Núria Cadenes reconstrueix l'assassinat del jove activista valencià Guillem Agulló a mans d'un grup de feixistes. En teatre s'han empescat l'etiqueta de *teatre documental* per referir-se a les obres que s'escriuen a partir de fets reals, i potser el podríem traslladar a la novel·la: novel·la documental, doncs, que barreja textos periodístics, declaracions dels familiars i certa recreació literària per dur-nos al cor de la bèstia, al moment zero en el qual, en un carreró estret, uns desgraciats van apunyalat un activista que es va convertir en símbol de tant, que gairebé trenta anys després ha aconseguit que existeixi aquest llibre i una pel·lícula que s'estrenarà aviat, que les dues coses s'hagin finançat parcialment gràcies a un *verkami* col·lectiu i que el llibre transmeti vida a cada pàgina.

¿Es vendran més els llibres de polítics o els llibres polítics com aquest? Ja veurem quins autors es col·loquen al capdamunt de les llistes del temible Sant Jordi: m'hi jugo un sopar que més d'un serà expresident de la Generalitat. ♦♦

L'APARADOR

ARA

ASSAIG

Democràcia i sobirania
LAURA LLEVADOT
Gedisa

La filòsofa Laura Llevadot s'introdueix en el pensament polític de Jacques Derrida, que gira, segons defensa l'autora, al voltant de la noció *aporía*. Aporia perquè la relació entre democràcia i sobirania, en el marc dels estats nació que Derrida critica, "no té sortida ni resolució".

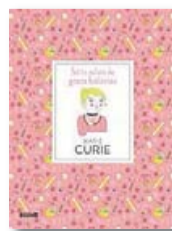
FICCIÓ

El dictat de la nit
PETER HANDKE
Navona

El premi Nobel de literatura confegeix una obra de to marcadament oníric en què explora el pas entre el son i la vigília, abans d'estar del tot desperts, quan els pensaments flueixen amb una lògica peculiar. *El dictat de la nit* s'ofereix com un dietari nocturn en què el lector se submergeix en l'ambigüitat.

INFANTIL

Marie Curie
ISABEL THOMAS
Blume

Petits relats de grans històries és una nova sèrie de guies de petit format que presenta als infants figures inspiradores de la història d'una manera divertida i accessible. En aquest cas, Thomas s'endinsa en la vida de Marie Curie de manera didàctica amb les il·lustracions d'Anke Weckmann.